

Βρυξέλλες, 3 Ιουνίου 2024
(OR. en)

10683/24

Διοργανικός φάκελος:
2024/0125(NLE)

COSCE 2
COEST 343
RELEX 754
JAI 942
COJUR 56

ΠΡΟΤΑΣΗ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	30 Μαΐου 2024
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2024) 224 final
Θέμα:	Πρόταση–ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στα όργανα του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την αλλαγή του καθεστώτος της Ευρωπαϊκής Ένωσης από συνδεδεμένο μέλος σε συμμετέχοντα στη διευρυμένη μερική συμφωνία για το μητρώο ζημιών από την επίθεση της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2024) 224 final.

συνημμ.: COM(2024) 224 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 30.5.2024
COM(2024) 224 final

2024/0125 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στα όργανα του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την αλλαγή του καθεστώτος της Ευρωπαϊκής Ένωσης από συνδεδεμένο μέλος σε συμμετέχοντα στη διευρυμένη μερική συμφωνία για το μητρώο ζημιών από την επίθεση της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η παρούσα πρόταση αφορά την αλλαγή του καθεστώτος της Ευρωπαϊκής Ένωσης από συνδεδεμένο μέλος σε συμμετέχοντα στη διευρυμένη μερική συμφωνία για το μητρώο ζημιών από την επίθεση της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας (στο εξής: «μητρώο ζημιών» ή «μητρώο»).

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Στις 12 Μαΐου 2023 η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης ενέκρινε το ψήφισμα για τη θέσπιση της διευρυμένης μερικής συμφωνίας για το μητρώο ζημιών από την επίθεση της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας¹.

Το μητρώο ζημιών χρησιμεύει ως έγγραφο αρχείο αποδεικτικών στοιχείων και αξιώσεων σχετικά με ζημίες, απώλειες ή βλάβες που προκλήθηκαν από τις 24 Φεβρουαρίου 2022 στο έδαφος της Ουκρανίας σε όλα τα ενδιαφερόμενα φυσικά και νομικά πρόσωπα, καθώς και στο κράτος της Ουκρανίας, από τις διεθνώς παράνομες πράξεις της Ρωσικής Ομοσπονδίας στην Ουκρανία ή κατά της Ουκρανίας.

Λόγω των χρονικών περιορισμών πριν από την 4η σύνοδο κορυφής του Συμβουλίου της Ευρώπης που πραγματοποιήθηκε στις 16-17 Μαΐου 2023 στο Ρέικιαβικ, στην οποία ανακοινώθηκε η δημιουργία του μητρώου ζημιών, ο μόνος τρόπος για να καταστεί η Ένωση ιδρυτικό μέλος του μητρώου ζημιών ήταν να προσχωρήσει στη διευρυμένη μερική συμφωνία ως συνδεδεμένο μέλος, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 του καταστατικού της εν λόγω διευρυμένης μερικής συμφωνίας.

Για τον σκοπό αυτό, μετά από πολιτική απόφαση του Συμβουλίου στις 11 Μαΐου 2023 με την οποία εξέφρασε τη στήριξή του στην κίνηση αυτή², η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 220 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) με την οποία εξουσιοδοτείται η Πρόεδρος της Επιτροπής να κοινοποιήσει στη Γενική Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης την πρόθεση της Ένωσης να προσχωρήσει στη διευρυμένη μερική συμφωνία για το μητρώο ζημιών, σε πρώτο στάδιο ως ιδρυτικό συνδεδεμένο μέλος³. Η συμμετοχή της Ένωσης ως συνδεδεμένου μέλους στη διευρυμένη μερική συμφωνία δεν δημιούργησε ούτε επρόκειτο να δημιουργήσει νομικές υποχρεώσεις για την Ένωση βάσει του διεθνούς δικαίου.

Από σήμερα, εκτός από την Ένωση, έχουν προσχωρήσει στο μητρώο ζημιών 43 κράτη μέλη, 40 ως συμμετέχοντες⁴ —στα οποία περιλαμβάνονται 26 κράτη μέλη⁵— και τρία ως συνδεδεμένα μέλη⁶.

¹ Ψήφισμα CM/Res (2023)3 για τη θέσπιση της διευρυμένης μερικής συμφωνίας για το μητρώο ζημιών από την επίθεση της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας (εγκρίθηκε από την Επιτροπή Υπουργών στις 12 Μαΐου 2023 κατά την 1466η σύνοδο των αναπληρωτών υπουργών).

² Σημείωμα σημείου «I/A» 9016/23 της 5ης Μαΐου 2023.

³ C(2023) 3241 της 11.5.2023.

⁴ Άγιος Μαρίνος, Αλβανία, Ανδόρα, Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Βόρεια Μακεδονία, Γαλλία, Γεωργία, Γερμανία, Δανία, Δημοκρατία της Μολδαβίας, Ελβετία, Ελλάδα, Εσθονία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία, Ισλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Κροατία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λιχτενστάιν, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Μαυροβούνιο, Μονακό, Νορβηγία, Ουκρανία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακική Δημοκρατία, Σλοβενία, Σουηδία, Τσεχία και Φινλανδία.

⁵ Η Ουγγαρία δεν έχει εγγραφεί στο μητρώο ζημιών.

⁶ Καναδάς, Ιαπωνία και Ηνωμένες Πολιτείες.

Σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 7 του καταστατικού του μητρώου ζημιών, τα συνδεδεμένα μέλη που καταβάλλουν στο μητρώο εθελοντικές εισφορές ύψους ίσου με το ποσό που θα έπρεπε να καταβάλουν εάν ήταν συμμετέχοντες απολαμβάνουν πλήρως των δικαιωμάτων των συμμετεχόντων κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους για το οποίο κατέβαλαν την εν λόγω συνεισφορά. Η Ένωση έχει ήδη καταβάλει εθελοντική συνεισφορά ύψους 1 εκατ. EUR για το 2023 και έχει δεσμευτεί να καταβάλει την ετήσια συνιστώμενη συνεισφορά για το 2024. Ως εκ τούτου, επί του παρόντος απολαμβάνει πλήρως των δικαιωμάτων που έχουν οι συμμετέχοντες.

Δεδομένου ότι η Ένωση έχει συμφέρον να διασφαλίσει ότι η Ρωσική Ομοσπονδία θα υποστεί τις νομικές συνέπειες των διεθνώς παράνομων πράξεών της, και ότι η δημιουργία του μητρώου ζημιών αποτελεί ένα σημαντικό πρώτο βήμα ώστε να εξασφαλιστεί η έγκαιρη αποζημίωση των θυμάτων, είναι πλέον σκόπιμο να αλλάξει το καθεστώς της Ένωσης στη διευρυμένη μερική συμφωνία από συνδεδεμένο μέλος σε συμμετέχοντα, επανεπιβεβαιώνοντας έτσι τη σταθερή δέσμευση της Ένωσης στις δραστηριότητες του μητρώου, μεταξύ άλλων μέσω της καταβολής της ετήσιας υποχρεωτικής συνεισφοράς.

Η αλλαγή καθεστώτος έχει όχι μόνο πολιτική σημασία για το μητρώο ζημιών, αλλά και πρακτικό όφελος, καθώς θα αποφέρει οικονομική σταθερότητα στο μητρώο, χάρη στην εγγύηση που ισοδυναμεί η υποχρεωτική οικονομική συνεισφορά της Ένωσης.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Η αλλαγή του καθεστώτος της Ένωσης στη διευρυμένη μερική συμφωνία για το μητρώο ζημιών συνάδει με τη δέσμευσή της να εξασφαλίσει ότι θα υπάρξουν οι κατάλληλες αποζημιώσεις για τις ζημιές από την επίθεση της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας και άλλες παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου, όπως ήδη το αποδεικνύει η έγκαιρη συμμετοχή της Ένωσης στην ίδια διευρυμένη μερική συμφωνία ως ιδρυτικό συνδεδεμένο μέλος. Η απόφαση της Επιτροπής, της 11ης Μαΐου 2023, με την οποία η Πρόεδρος της Επιτροπής εξουσιοδοτήθηκε να κοινοποιήσει στη Γενική Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης την πρόθεση της Ένωσης να προσχωρήσει στη διευρυμένη μερική συμφωνία για το μητρώο ζημιών ως συνδεδεμένο μέλος, αναγνώρισε ήδη ότι το καθεστώς αυτό επρόκειτο να αποτελέσει μόλις ένα πρώτο βήμα στη συμμετοχή της Ένωσης στη διευρυμένη μερική συμφωνία.

Επιπλέον, η ιδιότητα του συμμετέχοντος στο μητρώο ζημιών έρχεται να συμπληρώσει διάφορες πρωτοβουλίες που αναλήφθηκαν σε ευρωπαϊκό επίπεδο από το τέλος Φεβρουαρίου του 2022, ούτως ώστε να διασφαλιστεί ότι η Ρωσική Ομοσπονδία θα λογοδοτήσει για τον επιθετικό της πόλεμο κατά της Ουκρανίας και ότι τα άτομα που ευθύνονται για διεθνή εγκλήματα που διαπράχθηκαν εντός και κατά της Ουκρανίας θα προσαχθούν ενώπιον της δικαιοσύνης. Στην περίπτωση αυτή εμπίπτει συγκεκριμένα η σύσταση του Διεθνούς Κέντρου για τη δίωξη του εγκλήματος της επίθεσης κατά της Ουκρανίας (ICPA) στο πλαίσιο της Eurojust. Η παρούσα πρόταση συνάδει επίσης με τη συμμετοχή της Ένωσης σε διάφορα φόρα και δομές που έχουν σκοπό να ενισχύσουν τη συνεργασία των εθνικών αρμόδιων αρχών για την έρευνα των διεθνών εγκλημάτων εντός και κατά της Ουκρανίας και να διασφαλίσουν ότι τα εγκλήματα αυτά δεν θα μείνουν ατιμώρητα, όπως η ομάδα διαλόγου και η συμβουλευτική ομάδα για τα αποτρόπαια εγκλήματα.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Η αμέριστη στήριξη της Ένωσης προς την Ουκρανία αντικατοπτρίζει την κοινή προσήλωση στις δημοκρατικές αρχές και στη διασφάλιση της βασιζόμενης σε κανόνες διεθνούς τάξης και ειρήνης στην Ευρώπη. Ως εκ τούτου, η παρούσα πρόταση συνάδει με άλλες πολιτικές της Ένωσης που έχουν σκοπό να διαφυλάξουν τη διεθνή τάξη και την ειρήνη στην Ευρώπη, ιδίως

στο πλαίσιο του σε εξέλιξη επιθετικού πολέμου κατά της Ουκρανίας. Ειδικότερα, η Ένωση έχει λάβει άνευ προηγουμένου περιοριστικά μέτρα κατά της Ρωσικής Ομοσπονδίας για να αυξήσει το κόστος των παράνομων ενεργειών της Ρωσικής Ομοσπονδίας και να εμποδίσει την ικανότητά της να συνεχίσει την επίθεσή της. Για να ενισχυθεί η επιβολή των εν λόγω περιοριστικών μέτρων, η Ένωση συγκρότησε, μεταξύ άλλων, την ειδική ομάδα «Δέσμευση και κατάσχεση» και εξέδωσε οδηγία που εναρμονίζει τον ορισμό και τις ποινικές κυρώσεις για την παραβίαση των περιοριστικών μέτρων της Ένωσης⁷. Η Επιτροπή διόρισε ειδικό απεσταλμένο της ΕΕ για την επιβολή των κυρώσεων, προκειμένου να διασφαλίσει συνεχείς συζητήσεις υψηλού επιπέδου με τρίτες χώρες ώστε να αποτραπεί η αποφυγή ή η καταστρατήγηση των περιοριστικών μέτρων της Ένωσης, και δημοσίευσε κατευθυντήριες γραμμές προς τις εθνικές αρχές και τους ιδιωτικούς φορείς όσον αφορά την ερμηνεία των σχετικών κανόνων της Ένωσης επί του θέματος.

Επιπλέον, η συμμετοχή της Ένωσης στη διευρυμένη μερική συμφωνία για το μητρώο ζημιών συνάδει με την πάγια συνεργασία μεταξύ της Ένωσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης στους τομείς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

• Νομική βάση

Το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ προβλέπει την έκδοση αποφάσεων για τον καθορισμό «των θέσεων που θα πρέπει να ληφθούν, εξ ονόματος της Ένωσης, σε όργανο που συνιστάται από δεδομένη συμφωνία, όταν το εν λόγω όργανο καλείται να θεσπίσει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα, με εξαίρεση τις πράξεις που συμπληρώνουν ή τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας».

Πρέπει να σημειωθεί ότι ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/792 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Φεβρουαρίου 2024, για τη θέσπιση του Μέσου Διευκόλυνσης για την Ουκρανία⁸ παρέχει ήδη τη νομική βάση για τη συνεισφορά της Ένωσης στο μητρώο ζημιών.

Η ουσιαστική νομική βάση εξαρτάται πρωτίστως από τον στόχο και το περιεχόμενο της προς έκδοση πράξης. Εάν η προς έκδοση πράξη επιδιώκει διττό σκοπό ή έχει δύο συνιστώσες και εάν ένας από τους σκοπούς ή μία από τις συνιστώσες μπορεί να χαρακτηριστεί κύριος/-α, ενώ ο/η άλλος/-η έχει απλώς παρεπόμενο χαρακτήρα, η νομική πράξη πρέπει να στηρίζεται σε μία και μόνο ουσιαστική νομική βάση, ήτοι εκείνη που επιβάλλει ο κύριος ή πρωτεύων σκοπός ή συνιστώσα. Η παρούσα πρόταση έχει έναν κύριο σκοπό, και συγκεκριμένα τη συνεργασία της Ένωσης με το μητρώο ζημιών, το οποίο δημιουργήθηκε εντός του θεσμικού πλαισίου του Συμβουλίου της Ευρώπης. Το μητρώο ζημιών διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο για τη στήριξη και την επιβολή της διεθνούς δικαιοσύνης στην Ουκρανία, καθώς αποτελεί το πρώτο βήμα για τη δημιουργία ενός διεθνούς μηχανισμού αποζημίωσης για τα θύματα της επίθεσης της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας. Η εν λόγω πρωτοβουλία εντάσσεται στις αρχές και τους στόχους της εξωτερικής δράσης της Ένωσης, ιδίως σε σχέση με τη δέσμευσή της να διασφαλίσει ότι η Ρωσική Ομοσπονδία θα λογοδοτήσει πλήρως για τον επιθετικό της πόλεμο

⁷ Οδηγία (ΕΕ) 2024/... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της..., σχετικά με τον ορισμό των ποινικών αδικημάτων και των κυρώσεων για την παραβίαση των περιοριστικών μέτρων της Ένωσης και την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1673 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί).

⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/792 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Φεβρουαρίου 2024, για τη θέσπιση του Μέσου Διευκόλυνσης για την Ουκρανία (ΕΕ L, 2024/792, 29.2.2024).

κατά της Ουκρανίας. Ως εκ τούτου, η ουσιαστική νομική βάση για την παρούσα πρόταση είναι το άρθρο 212 της ΣΛΕΕ.

Κατά συνέπεια, η παρούσα πρόταση βασίζεται στο άρθρο 212 της ΣΛΕΕ σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ η συνεργασία μεταξύ της Ένωσης και του μητρώου ζημιών και η συνακόλουθη συμμετοχή της Ένωσης στη διευρυμένη μερική συμφωνία για το μητρώο ζημιών εμπίπτουν στην αποκλειστική εξωτερική αρμοδιότητα της Ένωσης. Ως εκ τούτου, η παρούσα πρόταση δεν υπόκειται σε έλεγχο επικουρικότητας.

- **Αναλογικότητα**

Οι στόχοι της Ένωσης για την παρούσα πρόταση, όπως ορίζονται ανωτέρω, μπορούν να επιτευχθούν μόνο εάν η Ένωση συνάψει, με την ιδιότητα του συμμετέχοντος, δεσμευτική διεθνή συμφωνία με την οποία θα αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλει μακροπρόθεσμα την ετήσια υποχρεωτική συνεισφορά.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Η συμμετοχή στη διευρυμένη μερική συμφωνία για το μητρώο ζημιών, δεδομένης της συνολικής δομής και της περιοριστικής διατύπωσής της, παράγει έννομα αποτελέσματα και, ως εκ τούτου, η θέση της Ένωσης πρέπει να καθοριστεί με απόφαση του Συμβουλίου δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ. Η έννοια των «πράξεων που παράγουν έννομα αποτελέσματα» περιλαμβάνει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα δυνάμει των κανόνων του διεθνούς δικαίου που διέπουν το εκάστοτε όργανο.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας**

Άνευ αντικειμένου.

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Άνευ αντικειμένου.

- **Συλλογή και χρήση εμπειρογνωσίας**

Άνευ αντικειμένου.

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Άνευ αντικειμένου.

- **Καταλληλότητα και απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου**

Άνευ αντικειμένου.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Η επίθεση της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας συνιστά παραβίαση του διεθνούς δικαίου και έχει ήδη προκαλέσει τεράστιες ζημιές στην Ουκρανία και στον ουκρανικό

πληθυσμό. Η παρούσα πρόταση έχει σκοπό να ενισχύσει τη δέσμευση της Ένωσης ότι, με το μητρώο ζημιών, οι ζημιές αυτές θα μπορέσουν να αποζημιωθούν δεόντως, και συγκεκριμένα οι ζημιές που οφείλονται στην παραβίαση από τη Ρωσική Ομοσπονδία θεμελιωδών δικαιωμάτων, όπως το δικαίωμα στη ζωή, στην προσωπική ακεραιότητα και στην περιουσία, καθώς και στην απαγόρευση των βασανιστηρίων και των απάνθρωπων ή εξευτελιστικών ποινών ή μεταχείρισης.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Το καθεστώς της Ένωσης με την ιδιότητα του συμμετέχοντος στη διευρυμένη μερική συμφωνία για το μητρώο ζημιών απαιτεί από την Ένωση να αναλάβει τη χρηματοδοτική δέσμευση σχετικά με την καταβολή ετήσιας υποχρεωτικής εισφοράς.

Σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 3 του καταστατικού του μητρώου ζημιών, τόσο το ποσό των ετήσιων υποχρεωτικών εισφορών των συμμετεχόντων όσο και το ποσό των συνιστώμενων εθελοντικών εισφορών των συνδεδεμένων μελών βασίζονται στα κριτήρια για τον καθορισμό της ετήσιας κλίμακας εισφορών στον γενικό προϋπολογισμό του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Το μητρώο συστάθηκε για αρχική περίοδο τριών ετών, σύμφωνα με το ψήφισμα για τη θέσπιση της διευρυμένης μερικής συμφωνίας για το μητρώο ζημιών. Έως το τέλος της αρχικής τριετούς περιόδου, δηλ. έως τον Μάιο του 2026, η λειτουργία του μητρώου προβλέπεται να επανεξεταστεί για να ληφθεί απόφαση σχετικά με τη συνέχισή της.

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/792 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Φεβρουαρίου 2024, για τη θέσπιση του Μέσου Διευκόλυνσης για την Ουκρανία⁹ παρέχει τη νομική βάση για τη συνεισφορά της Ένωσης στο μητρώο ζημιών. Με βάση τους στόχους που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/792, και ιδίως τη βοήθεια δυνάμει του κεφαλαίου V, το άρθρο 34 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/792 προβλέπει ότι «Η βοήθεια στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου ενισχύει επίσης τις ικανότητες πρόληψης των συγκρούσεων, οικοδόμησης της ειρήνης και κάλυψης των αναγκών πριν από την εκδήλωση κρίσης και μετά το πέρας αυτής, μεταξύ άλλων με μέτρα και διαδικασίες οικοδόμησης εμπιστοσύνης που προωθούν τη δικαιοσύνη, την αναζήτηση της αλήθειας, τη συνολική ανασυγκρότηση μετά τις συγκρούσεις για μια συμπεριληπτική και ειρηνική κοινωνία, καθώς και τη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων για εγκλήματα που διαπράχθηκαν κατά τη διάρκεια του πολέμου. Στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου μπορεί να παρέχεται χρηματοδότηση για πρωτοβουλίες και φορείς που συμμετέχουν στην υποστήριξη και στην επιβολή της διεθνούς δικαιοσύνης στην Ουκρανία.» Ως εκ τούτου, δεδομένου ότι η διευρυμένη μερική συμφωνία για το μητρώο ζημιών αποσκοπεί στην επιβολή της διεθνούς δικαιοσύνης στην Ουκρανία συμβάλλοντας σε έναν μηχανισμό που θα αποζημιώνει τις ζημιές που υπέστησαν η Ουκρανία και ο πληθυσμός της από τις παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου από τη Ρωσική Ομοσπονδία, το άρθρο 34 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/792 παρέχει την κατάλληλη νομική βάση που επιτρέπει στην Ένωση να παράσχει τη χρηματοδοτική συνεισφορά της στη διευρυμένη μερική συμφωνία για το μητρώο ζημιών.

Η γραμμή του προϋπολογισμού που θα καλύψει αυτές τις δαπάνες θα είναι η γραμμή 16 06 03 01 — Βοήθεια για την προσχώρηση στην Ένωση και άλλα μέτρα, όπου στις

⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/792 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Φεβρουαρίου 2024, για τη θέσπιση του Μέσου Διευκόλυνσης για την Ουκρανία (ΕΕ L, 2024/792, 29.2.2024).

σχετικές παρατηρήσεις του προϋπολογισμού εξηγείται ότι η θέση αυτή «θα καλύψει επίσης τη στήριξη [...] άλλων μέτρων που συμπληρώνουν τη δράση της ΕΕ, όπως οι μηχανισμοί λογοδοσίας για τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας».

Όσον αφορά τη μέθοδο εφαρμογής, για την υποχρεωτική εισφορά της Ένωσης στο μητρώο εφαρμόζεται το άρθρο 239 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης¹⁰, το οποίο επιτρέπει στην Ένωση να καταβάλλει συνδρομές μελών σε οντότητες στις οποίες η Ένωση είναι μέλος, και έχει ήδη εφαρμοστεί για την καταβολή της εθελοντικής συνεισφοράς της Ένωσης στο μητρώο για το 2023.

Στις 16 Νοεμβρίου 2023 η διάσκεψη των συμμετεχόντων στο μητρώο ζημιών ενέκρινε τον ετήσιο προϋπολογισμό για το 2024. Η συνεισφορά της Ένωσης για το 2024 ορίστηκε σε 845 863,71 EUR και εστάλη στην Ένωση η αντίστοιχη πρόσκληση καταβολής συνεισφοράς. Η συνεισφορά θα πρέπει να καταβληθεί πριν από την 1η Ιουλίου 2024 σύμφωνα με τις προαναφερθείσες λεπτομέρειες.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Άνευ αντικειμένου.

- **Επεξηγηματικά έγγραφα (για οδηγίες)**

Άνευ αντικειμένου.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Το άρθρο 1 περιλαμβάνει τη θέση που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ένωσης, σχετικά με την αλλαγή του καθεστώτος της Ένωσης από συνδεδεμένο μέλος σε συμμετέχοντα στη διευρυμένη μερική συμφωνία για το μητρώο ζημιών.

Το άρθρο 2 προβλέπει την έναρξη ισχύος της απόφασης.

¹⁰ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 (ΕΕ L 193 της 30.7.2018, σ. 1).

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στα όργανα του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την αλλαγή του καθεστώτος της Ευρωπαϊκής Ένωσης από συνδεδεμένο μέλος σε συμμετέχοντα στη διευρυμένη μερική συμφωνία για το μητρώο ζημιών από την επίθεση της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 212 σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 14 Νοεμβρίου 2022 η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών εξέδωσε ψήφισμα με το οποίο αναγνωρίζει την ανάγκη θέσπισης διεθνούς μηχανισμού για την αποκατάσταση ζημιών, απωλειών ή βλαβών από διεθνώς παράνομες πράξεις της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας. Το ψήφισμα συνιστά επίσης τη δημιουργία από τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με την Ουκρανία, διεθνούς μητρώου ζημιών, το οποίο θα χρησιμεύει ως αρχείο σχετικών αποδεικτικών στοιχείων και αξιώσεων.
- (2) Στις 12 Μαΐου 2023 η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης ενέκρινε το ψήφισμα για τη θέσπιση της διευρυμένης μερικής συμφωνίας για το μητρώο ζημιών από την επίθεση της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας.
- (3) Το μητρώο ζημιών πρόκειται να χρησιμεύσει ως έγγραφο αρχείο αποδεικτικών στοιχείων και αξιώσεων σχετικά με ζημιές, απώλειες ή βλάβες που προκλήθηκαν από τις 24 Φεβρουαρίου 2022 στο έδαφος της Ουκρανίας σε όλα τα ενδιαφερόμενα φυσικά και νομικά πρόσωπα, καθώς και στο κράτος της Ουκρανίας, από τις διεθνώς παράνομες πράξεις της Ρωσικής Ομοσπονδίας στην Ουκρανία ή κατά της Ουκρανίας.
- (4) Η Ένωση προσχώρησε στη διευρυμένη μερική συμφωνία για το μητρώο ζημιών ως ιδρυτικό συνδεδεμένο μέλος με απόφαση της Επιτροπής, η οποία εκδόθηκε στις 11 Μαΐου 2023, σύμφωνα με το άρθρο 220 της ΣΛΕΕ, και κοινοποιήθηκε αυθημερόν στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρώπης. Πριν από την έκδοση της απόφασης η Επιτροπή ζήτησε τη γνώμη του Συμβουλίου σχετικά με τη συμμετοχή της Ένωσης ως ιδρυτικού συνδεδεμένου μέλους στο μητρώο ζημιών, το οποίο ενέκρινε πολιτικά την απόφαση συμμετοχής.
- (5) Στην απόφαση της Επιτροπής, της 11ης Μαΐου 2023, με την οποία η Ένωση προσχώρησε στη διευρυμένη μερική συμφωνία για το μητρώο ζημιών, τονιζόταν ήδη ότι το καθεστώς της Ένωσης ως συνδεδεμένου μέλους επρόκειτο να αποτελέσει μόλις ένα πρώτο βήμα στη συμμετοχή της Ένωσης στην εν λόγω διευρυμένη μερική συμφωνία.
- (6) Στις 29 Φεβρουαρίου 2024 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/792 για τη θέσπιση του Μέσου Διευκόλυνσης για την

Ουκρανία, με τον οποίο οι συννομοθέτες θέσπισαν, μεταξύ άλλων, τη νομική βάση για τη χρηματοδότηση πρωτοβουλιών και φορέων που συμμετέχουν στη στήριξη και την επιβολή της διεθνούς δικαιοσύνης στην Ουκρανία.

- (7) Δεδομένου ότι η Ένωση έχει συμφέρον να διασφαλίσει ότι η Ρωσική Ομοσπονδία θα υποστεί τις νομικές συνέπειες των διεθνώς παράνομων πράξεών της κατά της Ουκρανίας, συμπεριλαμβανομένης της υποχρέωσης να αποκαταστήσει κάθε ζημία, απώλεια και βλάβη που προκλήθηκε από τις εν λόγω πράξεις, και για να επιβεβαιωθεί η ακλόνητη δέσμευση της Ένωσης να συμμετάσχει στο μητρώο ζημιών, καθώς και το συμφέρον της να απολαμβάνει τα πλήρη δικαιώματά της ως συμμετέχων, είναι σκόπιμο να αλλάξει το καθεστώς της Ένωσης στη διευρυμένη μερική συμφωνία για το μητρώο ζημιών από συνδεδεμένο μέλος σε συμμετέχοντα.
- (8) Οι συμμετέχοντες στη διευρυμένη μερική συμφωνία για το μητρώο ζημιών υποχρεούνται να καταβάλλουν ετήσια υποχρεωτική εισφορά στο μητρώο ζημιών. Για την Ένωση η πληρωμή αυτή θα πρέπει να πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 2024/792 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Φεβρουαρίου 2024, για τη θέσπιση του Μέσου Διευκόλυνσης για την Ουκρανία,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης συνίσταται στην κοινοποίηση της αλλαγής του καθεστώτος της Ένωσης από συνδεδεμένο μέλος σε συμμετέχοντα στη διευρυμένη μερική συμφωνία για το μητρώο ζημιών από την επίθεση της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την ημερομηνία της έκδοσής της.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο/Η Πρόεδρος*